

Technische toelichting bij ABP Pensioenakkoord

16 september 2013

Doel van het Pensioenakkoord is het voorkomen van een fiscaal onzuivere ABP regeling in 2014, resp. het verwerken van de Witteveen 2014 maatregelen (wet VAP) in de pensioenregeling. Vanaf 2014 gaat de pensioenrichtleeftijd in de ABP-regeling naar 67 jaar en het opbouwpercentage naar 1,95%. Dit betekent dat de pensioenopbouw vanaf 2014 bijna 16% lager wordt. In ruil voor deze verlaagde pensioenopbouw en overeenkomstig lagere OP/NP premie zijn werkgevers bereid om de premie voor het overgangsrecht VPL tussen 2014 en 2023 volledig voor hun rekening te nemen. Indien de in het Pensioenakkoord vastgestelde premievrijval bij werkgevers niet voldoende is om dit kostenneutraal te financieren, dragen werknemers bij door een hoger premieverhaal over de OP/NP-premie.

Premie-effecten 2014

Deze maatregelen hebben tot effect dat de kostendeckende OP/NP-premie¹ voor 2014 van 21,90% naar 18,60% van de pensioengrondslag daalt.

Partijen in de Pensioenkamer accepteren dat in 2014 nog een herstelopslag van 3,00%² nodig zal zijn. Dit ondanks dat het kortetermijn herstel eindigt op 31-12-2013. De herstelopslag zal geheven worden omdat de ABP-pensioenen in april 2013 met 0,50% verlaagd zijn.

De VPL-premie is een platgeslagen premie waarvan de hoogte in 2014 naar verwachting 4% van het salaris bedraagt. Deze wordt samengesteld vanuit de FPU-premie van 1,90% en de voorwaardelijke inkooppremie van 2,10%³.

Tabel 1: Premie-effecten

	2013		2014	
	Grondslag	Salaris ⁴	Grondslag	Salaris ⁴
OP/NP-premie	21,90%	17,08%	18,40%	14,35%
Bijdrage aan herstel OP/NP-premie	0,30%	0,23%	-	-
Herstelopslag	3,20%	2,50%	3,00%	2,34%
Grondslageffecten	-	-	0,20%	0,16%
Totaal OP/NP-premie	25,40%	19,81%	21,60%	16,85%
ANW-hiaat (2013: incl. 0,1%-punt bijdrage aan herstel)	0,30%	0,23%	0,20%	0,16%
AOP (2013: incl. 0,1%-punt bijdrage aan herstel)	0,40%	0,25%	0,30%	0,18%
FPU-premie	-	2,80%	-	1,90%
Voorwaardelijke inkooppremie (2013: incl. 0,16%-punt bijdrage aan herstel)	-	1,20%	-	2,10%
Totaal		24,29%		21,19%

1 De kostendeckende premie moet door het ABP-bestuur in november worden vastgesteld. Voor 2014 mag ABP de premie weer dempen en geldt niet meer de eis van bijdrage aan herstel. Op basis de meest zorgvuldige aannames is dit percentage tot stand gekomen.

2 Het ABP-bestuur stelt de herstelopslag vast. Partijen in de Pensioenkamer hebben zich bij het akkoord laten leiden door de verwachting dat in het najaar de dekkingsgraad niet dusdanig zal zijn dat de korting van april kan worden ingelopen en daarmee een besluit van voortzetting van de herstelopslag in 2014 zeer aannemelijk is.

3 Het ABP-bestuur stelt de voorwaardelijke inkooppremie vast. Deze voorwaardelijke inkooppremie zou hoger kunnen uitvallen door meer dan nu veronderstelde (deeltijd) instroom in AKP van deelnemers van 60 jaar en ouder. Het VUT-fonds bestuur stelt de FPU-premie vast.

4 Omrekenfactor voor premie OP/NP en Anw-compensatie is 0,78 en voor premie AOP 0,61. Per sector kan dit verschillen.

Toelichting en uitwerking afspraken (basisscenario)

- a) Er is een rekenniveau afgesproken voor de OP/NP-premie voor 2014 van 24,70%.
- b) Ten opzichte van de OP/NP-premie 2013 incl. herstelopslag betekent dit een verlaging van 0,70%-punt. Deze verlaging wordt niet herbestede binnen het pensioendomein (punt 3 van het akkoord).
- c) Aangezien in 2014 de kostendeekkende premie incl. herstelopslag 21,60% bedraagt, is sprake van een vrijval van 3,10%-punt van de pensioengrondslag. Het werkgeversdeel hiervan, te weten 70%, krijgt een herbesteding binnen het pensioendomein (punten 2 en 4 van het akkoord).
- d) De VPL-premie (2014 en 2015) en de voorwaardelijke inkooppremie (2016 tot en met 2022) komt vanaf 2014 volledig voor rekening van de werkgevers. Dit betekent dat werknemers geen bijdrage meer aan deze premies leveren, en de premie dientengevolge ook niet meer op hun loonstrook zien.
- e) Werkgevers gebruiken hun deel van de vrijval als beschreven onder punt c om het vervallen van het werknemersdeel van de VPL-premie c.q. voorwaardelijke inkooppremie te financieren (samen met f hieronder punt 4 van het akkoord).
- f) De maatregel genoemd onder e is bij een veronderstelde VPL-premie in 2014 en 2015 van 4,00% niet voldoende om de kosten volledig te dekken. Hiervoor wordt het premieverhaal op de OP/NP-premie bij werknemers verhoogd met een percentage precies genoeg om het tekort te compenseren (samen met e hierboven punt 4 van het akkoord).
- g) De maatregel genoemd onder e is bij een veronderstelde platgeslagen voorwaardelijke inkooppremie van 2,50% over 2016 tot en met 2022 voldoende om de kosten volledig te dekken. Indien er in de jaren 2014 en 2015 sprake is van een verhoging van het premieverhaal op de OP/NP-premie, dan wordt dit vanaf 2016 weer teruggebracht naar 30% (punt 5.3a van het akkoord). Hiermee wordt de vrijval van 1,50% van het salaris (van 4% naar 2,5%) voor ca. de helft teruggegeven aan de werknemer.
- h) De onder a tot en met g vermelde situatie is cijfermatig uitgewerkt in bijlage 1.

Scenario's bij afwijkende premiepercentages overgangsrecht VPL

Indien de premies voor het overgangsrecht VPL hoger uitvallen dan in het basisscenario beschreven onder de punten a tot en met g, hebben de partijen op voorhand afspraken gemaakt over hoe de stijging van deze kosten wordt opgevangen. Voordat stijging van de premies van het overgangsrecht VPL aan de orde komt, overleggen partijen in de Pensioenkamer of het wenselijk en mogelijk is de voorwaardelijke inkooprechten op te schuiven naar een richtleeftijd van 67 jaar⁵ (punt 6 van het akkoord). Zonder nadere afspraken over versoering van voorwaardelijke inkoop of een andere financiering geldt het volgende (punten 5.1, 5.2 en 5.3 b en c van het akkoord):

1. Indien de VPL-premie in 2014 hoger is dan 4,00%, dan geldt (cijfermatige onderbouwing zie bijlage 2):
 - 1.1. De werkgevers betalen de totale VPL-premie.
 - 1.2. De eerste stijging van maximaal 0,40%-punt wordt verhaald op de werknemers door een extra (bovenop de stijging als in punt f verondersteld) premieverhaal OP/NP-premie.
 - 1.3. Een verdere stijging van maximaal 0,40%-punt wordt volledig door de werkgevers betaald.
 - 1.4. Bij een stijging van de VPL-premie boven de 4,80% dragen werkgevers en werknemers ieder voor gelijke delen (50/50) bij. Het hiermee corresponderende werknemersdeel wordt op de werknemers verhaald met een extra (bovenop 1.2) stijging van het premieverhaal OP/NP-premie.
2. Indien de VPL-premie in 2015 hoger is dan 4,00%, dan geldt (cijfermatige onderbouwing zie bijlage 3):

⁵ Dit zonder actuariële herrekening.

- 2.1. De werkgevers betalen de totale VPL-premie.
- 2.2. De eerste stijging van maximaal 0,40%-punt wordt verhaald op de werknemers door een extra (bovenop de stijging als in punt f verondersteld) premieverhaal OP/NP-premie.
- 2.3. Bij een stijging van de VPL-premie boven de 4,40% dragen werkgevers en werknemers voor het meerdere ieder voor gelijke delen (50/50) bij. Het hiermee corresponderende werknemersdeel wordt op de werknemers verhaald met een extra (bovenop 2.2) stijging van het premieverhaal OP/NP-premie.
3. De voorwaardelijke inkooppremie wordt een platgeslagen premie. Indien de voorwaardelijke inkooppremie over 2016 tot en met 2022 hoger is dan 2,50%, dan geldt (cijfermatige onderbouwing zie bijlage 4):
 - 3.1. De werkgevers betalen de totale voorwaardelijke inkooppremie.
 - 3.2 De eerste stijging van de kosten van maximaal 0,40%-punt wordt verhaald op de werknemers door een mindere daling van het premieverhaal OP/NP-premie als hiervoor beschreven in punt g. Het premieverhaal wordt dusdanig vastgesteld dat dit de stijging van de kosten van de voorwaardelijke inkooppremie volledig compenseert.
 - 3.3 Bij een stijging van de voorwaardelijke inkooppremie boven de 2,90% dragen werkgevers en werknemers voor het meerdere ieder voor gelijke delen (50/50) bij. Het hiermee corresponderende werknemersdeel wordt op de werknemers verhaald met extra (bovenop 3.2) een stijging van het premieverhaal OP/NP-premie.
4. Indien de premieafspraken bij de scenario's ertoe leiden dat het premieverhaal voor de OP/NP-premie in de periode tot 2023 verhoogd wordt, wordt deze vanaf 2023 weer teruggebracht naar een premieverhaal van 30%.

Afspraken met ABP-bestuur

De afspraken zijn gebaseerd op aannames berekend door ABP/APG. De berekeningen worden nog geverifieerd door de externe actuaris van ABP. ABP moet invulling geven aan de volgende uitgangspunten:

- i. OP/NP-premie incl. herstelopslag voor 2014 van totaal 21,6% van de grondslag
- ii. Beleidsaanpassing voor affinanciering voorwaardelijke inkoop bij deeltijdpensioen (ingaaend z.s.m.)⁶
- iii. Platslaan van de voorwaardelijke inkooppremie over 2016 tot en met 2022
- iv. Duidelijkheid over herstellpremie per 2015 en verder

Aandachtspunten, nog nader te besluiten/uit te werken:

- Wat doen we met bestaande opbouw op 65 jaar? Ook actuarieel herrekenen naar 67 of behouden op 65 jaar?
- Wie vraagt fiscale goedkeuring? Hoe dit praktisch in te steken.
- Wat gebeurt er nu met de militaire regeling?
- Willen we nog langs college voor de rechten van de mens (vh commissie gelijke behandeling)?
- Wat gebeurt als salarissom in de toekomst wijzigt (bijv. als gevolg van toevoegen debrutering OHT)
- Effecten op koopkrachtplaatjes 2014 bij wijziging VPL-premie 2014
- Aanpassing pensioenovereenkomst door de Pensioenkamer.
- Aanpassing reglement door ABP na goedkeuring Pensioenkamer en advies raden.
- Communicatie naar werknemers en werkgevers
-

⁶ Conform de afspraken gemaakt tijdens de Pensioenkamervergadering van 12 september 2013

Bijlage 1: Cijfermatige onderbouwing bij toelichting en uitwerking afspraken basisscenario

	Huidige situatie	2014	2015 ⁷	2016 tot en met 2022 ⁵
OP/NP-premie (pensioengrondslag)	25,40%	21,60% (incl. herstelopslag)	18,60% (excl. herstelopslag)	18,60% (excl. herstelopslag)
OP/NP-premie (salaris)	19,81%	16,85%	14,51%	14,51%
Werkgeversdeel OP/NP (salaris)	13,87%	11,09%	9,44%	10,16%
Werknemersdeel OP/NP (salaris)	5,94%	5,76%	5,06%	4,35%
VPL-premie (salaris)	4,00%	4,00%	4,00%	2,50%
Werkgeversdeel VPL (salaris)	1,60%	4,00%	4,00%	2,5%
Werknemersdeel VPL (salaris)	2,40%	-	-	-
Totaal (% van het salaris)	23,81%	20,85%	18,51%	17,01%
Totaal werkgeversdeel (% van het salaris)	15,47%	15,09%	13,44%	12,66%
Totaal werknemersdeel (% van het salaris)	8,34%	5,76%	5,06%	4,35%
Totaal (mrd. € ⁸)	10,71	9,38	8,33	7,65
Totaal werkgeversdeel (mrd. €)	6,96	6,79	6,05	5,70
Totaal werknemersdeel (mrd. €)	3,75	2,59	2,28	1,96
Premieverhaal werknemers op OP/NP-premie	30,00%	34,20%	34,90%	30%

⁷ Geen rekening gehouden met eventuele effecten van wijzigingen in fiscale kader of financieel toetsingskader vanaf 2015

⁸ Uitgaande van een salarissom van 45 mrd. euro

Bijlage 2: Scenario's afwijkende VPL-premie 2014

	Basisscenario 2014	VPL-premie 4,40%	VPL-premie 4,80%	VPL-premie 5,20%
OP/NP-premie (pensioengrondslag)	21,60% (incl. herstelopslag)	21,60% (incl. herstelopslag)	21,60% (incl. herstelopslag)	21,60% (incl. herstelopslag)
OP/NP-premie (salaris)	16,85%	16,85%	16,85%	16,85%
Werkgeversdeel OP/NP (salaris)	11,09%	10,69%	10,69%	10,49%
Werknemersdeel OP/NP (salaris)	5,76%	6,16%	6,16%	6,36%
VPL-premie (salaris)	4,00%	4,40%	4,80%	5,20%
Werkgeversdeel VPL (salaris)	4,00%	4,40%	4,80%	5,20%
Werknemersdeel VPL (salaris)	-	-	-	-
Totaal (% van het salaris)	20,85%	21,25%	21,65%	22,05%
Totaal werkgeversdeel (% van het salaris)	15,09%	15,09%	15,49%	15,69%
Totaal werknemersdeel (% van het salaris)	5,76%	6,16%	6,16%	6,36%
Totaal (mrd. € ⁹)	9,38	9,56	9,74	9,92
Totaal werkgeversdeel (mrd. €)	6,79	6,79	6,97	7,06
Totaal werknemersdeel (mrd. €)	2,59	2,77	2,77	2,86
Premieverhaal werknemers op OP/NP-premie	34,20%	36,56%	36,56%	37,74%

⁹ Uitgaande van een salarissom van 45 mrd. euro

Bijlage 3: Scenario's afwijkende VPL-premie 2015

	Basisscenario 2015	VPL-premie 4,40%	VPL-premie 4,80%	VPL-premie 5,00%
OP/NP-premie (pensioengrondslag)	18,60%	18,60%	18,60%	18,60%
OP/NP-premie (salaris)	14,51%	14,51%	14,51%	14,51%
Werkgeversdeel OP/NP (salaris)	9,44%	9,04%	8,84%	8,64%
Werknemersdeel OP/NP (salaris)	5,07%	5,47%	5,67%	5,87%
VPL-premie (salaris)	4,00%	4,40%	4,80%	5,20%
Werkgeversdeel VPL (salaris)	4,00%	4,40%	4,80%	5,20%
Werknemersdeel VPL (salaris)	-	-	-	-
Totaal (% van het salaris)	18,51%	18,91%	19,31%	19,71%
Totaal werkgeversdeel (% van het salaris)	13,44%	13,44%	13,64%	13,84%
Totaal werknemersdeel (% van het salaris)	5,07%	5,47%	5,67%	5,87%
Totaal (mrd. € ¹⁰)	8,33	8,51	8,69	8,87
Totaal werkgeversdeel (mrd. €)	6,05	6,01	6,14	6,23
Totaal werknemersdeel (mrd. €)	2,28	2,46	2,55	2,64
Premieverhaal werknemers op OP/NP-premie	34,90%	37,70%	39,01%	40,45%

¹⁰ Uitgaande van een salarissom van 45 mrd. euro

Bijlage 4: Scenario's afwijkende voorwaardelijke inkooppremie 2016 tot en met 2023

	Basisscenario 2016 tot en met 2022⁵	Vw inkooppremie 2,70%	Vw inkooppremie 2,90%	Vw inkooppremie 3,40%
OP/NP-premie (pensioengrondslag)	18,60%	18,60%	18,60%	18,60%
OP/NP-premie (salaris)	14,51%	14,51%	14,51%	14,51%
Werkgeversdeel OP/NP (salaris)	10,16%	9,96%	9,76%	9,51%
Werknemersdeel OP/NP (salaris)	4,35%	4,55%	4,75%	5,00%
Vw inkooppremie (salaris)	2,50%	2,70%	2,90%	3,40%
Werkgeversdeel VPL (salaris)	2,5%	2,70%	2,90%	3,40%
Werknemersdeel VPL (salaris)	-	-	-	-
Totaal (% van het salaris)	17,01%	17,21%	17,41%	17,91%
Totaal werkgeversdeel (% van het salaris)	12,66%	12,66%	12,66%	12,91%
Totaal werknemersdeel (% van het salaris)	4,35%	4,55%	4,75%	5,00%
Totaal (mrd. € ¹¹)	7,65	7,75	7,84	8,06
Totaal werkgeversdeel (mrd. €)	5,70	5,70	5,70	5,81
Totaal werknemersdeel (mrd. €)	1,96	2,05	2,14	2,25
Premieverhaal werknemers op OP/NP-premie	30%	31,36%	32,74%	34,46%

¹¹ Uitgaande van een salarissom van 45 mrd. euro